

Життя, подароване мені знову

Багато хто дивується, як-то я досі наважуюся сідати в літак. Як-не-як, я – одна з небагатьох, хто вцілів у авіакатастрофі, упавши з великої висоти. Катастрофа ця сталася на висоті 3000 метрів над тропічним перуанським лісом. Але це ще не все: одинадцять днів потому я самотужки продиралася крізь джунглі. Коли я впала з неба, мені було всього 17 років.

Сьогодні мені 56 років – саме час поринути у спомини. Саме час розворушити старі рани, які так і не загоїлись, і поділитися з іншими людьми спогадами, що не втратили своєї свіжості й не споловіли по стількох-то роках. Ця аварія, в якій вижила тільки я одна, визначила все моє подальше життя, дала йому новий напрямок і привела мене туди, де я є сьогодні. Під той час моя історія не сходила з газетних шпальт усього світу. Але в повідомленнях тих було багато напівправди, ба – подеколи газетярі просто плели смаленого дуба. Завдяки їм люди й сьогодні раз по раз розпитують мене про ту аварію. Здається, всі знають мою історію, проте майже ніхто не має реального уявлення про те, що ж воно тоді насправді сталося.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Звісно, не так просто зрозуміти, чому по одинадцяти днях боротьби за виживання в «Зеленому пеклі джунглів» я й досі люблю тропічний ліс. Правда полягає в тому, що для мене джунглі ніколи не були «зеленим пеклом». Тоді, коли я гинула на землю з такої висоти, ліс врятував мені життя. Якби падіння не пом'якшили листя дерев і чагарники, я б нізащо не пережила зіткнення із землею. Коли я лежала, непритомна, джунглі захищали мене від тропічного сонця. А згодом вони допомогли мені знайти дорогу назад з дівичої пущі до цивілізації.

Якби я була справжньою міською дитиною, то навряд чи пережила б аварію. На щастя, я вже провела кілька років свого юного життя у джунглях. 1968 року мої батьки втілили свою мрію в реальність і заснували у лісовій гущавині перуанських тропіків біологічну дослідницьку станцію. Було мені у той час 14 років, і особливим ентузіазмом через те, що довелося залишити своїх друзів у Лімі й переїхати у якусь піпідувку з батьками, сумкою й багажем, собакою й папугою, я не горіла. Принаймні так я собі це уявляла у той час, хоча батьки брали мене у свої експедиції з пуп'янка.

Переїзд у джунглі був справжньою пригодою. Опинившись там, я відразу ж закохалася в це життя, таке просте й скромне. Майже два роки я прожила у Пангуані, як батьки охрестили дослідницьку станцію на честь місцевого птаха¹. Вони мене навчали, а загалом вчилася я у школі джунглів. Там я дізналася про правила відвічного лісу, його закони і його мешканців. Познайомилася з флорою, відкрила для себе фауну. Недаремно я була дочкою двох

¹ Мова про татаупу білого, вид птахів родини тинамових, місцевою говіркою – пангуана (Тут і далі примітки перекладача).

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

відомих зоологів: моя мати, Марія Кепке, була провідним орнітологом Перу. А мій батько, Ганс-Вільгельм Кепке, є автором вагомої творчої спадщини про форми життя тваринного й рослинного світу. У Пангуані джунглі стали мені за домівку, і там я дізналася, які в них небезпеки чигають, а які – ні. Я була знайома з правилами поведінки, завдяки яким людина може вижити у цьому екстремальному середовищі. І хай я була малою дівчинкою, та почуття мої пильнували неймовірних чудес, які криє у собі цей життєвий простір, що передує в біологічній різноманітності, біорозмаїтті поміж усіх по світі. Так, уже тоді я навчилася любити джунглі.

Ці одинадцять днів оддалік від населених пунктів, посеред тропічного лісу, одинадцять днів, упродовж яких я не чула жодного людського голосу і не знала, де перебуваю, ці особливі дні поглибили мій зв'язок ще більше. У той час між мною і джунглями постав зв'язок, який вплинув на моє подальше життя і досі невпинно впливає. Я рано зрозуміла, що боїшся лише того, чого не знаєш. Людині властиво руйнувати все, чого вона боїться, хоча визначити цінність його їй іще не до снаги. Під час самотньої подорожі назад до цивілізації на мене часто нападав страх, але я зроду не боялася джунглів. Не вони причиною тому, що я впала з літака. Природа завжди однакова, дарма є ми чи ні, їй байдуже. Але ми – і в цьому я переконалася на власному досвіді за одинадцять днів – не можемо вижити без неї.

Все це достатня причина для того, щоб зробити збереження цієї унікальної екосистеми своєю головною місією у житті. Мої батьки залишили мені у спадок Пангуану, яку я прийняла щирим серцем. І сьогодні я керую їхньою

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

роботою на вирішальному етапі: Панґуану, більшу, ніж будь-коли, слід оголосити заповідником. Це не тільки стало б утіленням мрії всього життя мого батька, за яку він боровся десятиліттями, але й зробило б цінний внесок у збереження тропічних лісів Амазонки, а це не в останню чергу завадило б глобальній кліматичній катастрофі. Дощовий ліс не тільки сповнений чудес, про більшість із яких ми ще навіть не знаємо. Його збереження як «зелених легень» Землі так само має вирішальне значення для подальшого існування надзвичайно молодого виду на цій планеті – людини.

У 2011 році авіакатастрофі 1971-го року виповнюється сорок років. Багато було за всі ці роки написано про мій «нешасний випадок», як я називаю аварію. Численні газетні шпальти заповнені тим, що люди вважають «історією Юліани». Траплялися серед них і добрі статті, але, на жаль, також багато й таких, які містили мало спільного із правдою. Був час, коли увага ЗМІ мало не розчавила мене. Щоб якось боронитись, я роками мовчала, відмовлялася від усіх інтерв'ю і цілком заглибилася в себе. Але тепер настав час перервати мовчанку і розповісти, як усе було насправді. Саме тому зараз я сиджу в аеропорту Мюнхена на спакованих валізах, і в мене попереду мандрівка, важлива для мене з двох причин: вдасться, врешті, доп'ясти мети – створити природний заповідник Панґуана. І подивитися в обличчя своєму минулому. Таким чином, минуле, сьогодення та майбутнє так розважливо об'єднуються воедино. Те, що сталося зі мною тоді, а ще питання, чому я єдина з усіх людей змогла вижити в катастрофі LANSA – все це тепер нарешті набуває глибшого сенсу.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

А тоді я лечу літаком. Авжеж, люди неабияк дивуються, як це мені раз по раз вдається сідати у літаки. З цим я даю собі раду за допомогою сили волі й дисципліни. Я роблю це, бо ж маю робити так, якщо хочу повернутися в джунглі. Але це важко. Літак котиться, ми злітаємо, набираємо висоту, пірнаємо у густі хмари в небі над Мюнхеном. Я дивлюся в ілюмінатор, аж раптом бачу...

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Дитинство серед звірів

...ці чорні, непроникні хмари й тремтячі блискавки. Ми потрапляємо в сильну грозу і пілот летить просто в це справжнє пекло. Літак стає урагану за іграшку. З таць на нас падає багаж і загорнуті у різдвяне пакування подарунки, квіти й іграшки. Залізний птах різко пірнає в глибокі повітряні ями, а потім знову шугає вгору. Люди кричать від страху. І раптом той яскравий спалах над правим крилом...

Я глибоко вдихаю. Табло наді мною гасне, і я можу розстебнути ремінь безпеки. З Мюнхена ми вже вилетіли, і наш літак набрав звичайну висоту польоту. Ми з чоловіком вийдемо в Мадриді й сядемо на літак до Ліми. Летіти нам іще дванадцять годин, дванадцять годин найвищого напруження на висоті десять кілометрів над землею. Потім ми залишимо материк через Португалію і перетнемо Атлантику.

Якщо я хочу повернутися в країну, де народилася, то вибору іншого в мене нема. Навіть у вік дешевих авіаквитків подорож через півсвіту – це вам не смішки. Я міняю не тільки континенти, а й часові пояси, клімат і

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

пори року. Якщо в нас весна, то у Перу – осінь. І навіть у межах Перу я відчуваю дві різні кліматичні зони: помірну в Лімі й тропічну – в джунглях. Але перш за все, для мене це щоразу подорож у минуле, бо ж у Перу я прийшла на світ, у Перу виросла, і саме в Перу сталася подія, яка мала докорінно змінити моє життя: я розбилася на літаку, дивом вижила, не один день покладаючись у джунглях лише на свою силу, і знайшла дорогу до людей. Тоді життя було даровано мені вдруге, це нагадувало якесь друге народження. Тільки цього разу втратила життя моя мати.

Мама часто розповідала мені, яка вона була щаслива тоді, коли завагітніла мною. Мої батьки разом увесь час щось досліджували і нічого вони так не любили, як свою роботу. Познайомилися вони в Кілі на студіях, а що підхожу роботу в повоєнній Німеччині кандидатам наук і завзятим біологам знайти було важко, то мій батько вирішив виїхати до країни, яка б вирізнялася високим рівнем біорізноманіття, і його ще лиш належало вивчити. Його тодішня наречена, Марія фон Мікуліч-Радецькі, була в захваті від цього плану і, захистивши докторську дисертацію, пристала до нього, що на той час було нечуваною справою для незаміжньої дівчини. Мій дідусь зрадив як сирота трясці, дізнавшись, що його донька сама подалася за тридев'ять земель. Та коли вона щось задумала, її вже було не відмовити. Мій чоловік каже, що я успадкувала це від неї.

Одружилися вони в церкві Сан-Феліпе в Лімі незабаром по прибуттю до Нового Світу. Моя мати була розчарована тим, що її, як католичку, повінчали з батьком, який визнавав протестантство, не біля головного вівтаря, а в маленькій бічній каплиці. Мішаний шлюб на

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

той час брали одиниці, і згодом панотець уперто намагався вплинути на мою матір, натискаючи на неї, щоб вона «повернула свого чоловіка на правильну віру». Наполегливість ця обурила мою матір аж так, що вона відмовилася ходити на католицькі відправи, а, коли народилась я, вирішила обрати для мене не католицьку, а протестантську хрестильницю.

Коли мої батьки одружились, іспанською моя мама ще не розмовляла, тому тонкощі весільної церемонії були над її розуміння. Якоїсь миті в церкві запанувала дивна тиша, а тоді священник сказав: «Сеньйоро, тепер ви повинні сказати «sí».

І «Sí» - що означає «так» – вони обоє сказали від щирого серця. Не тільки одне одному, але й тому життю, яке вони хотіли вести вдвох. Незабаром вони переїхали зі своєї маленької квартири до більшого будинку, що належав друзям, і там уже народилася я. Згодом, за кілька вулиць, вони заснували відомий у наукових колах того часу «Дім Гумбольдта», кімнати в якому вони здавали в піднайми мандрівникам-вченим з усього світу. Свою приватну частину вони просто відділяли фіранками. Будинкові Гумбольдта в Мірафлоресі судилось увійти в історію на правах місця зустрічей і базової станції, де досконалися знамениті вчені.

І хоча обоє вони вкладали у свою роботу всю душу, я була цілком вимріяною дитиною. Мій батько дуже хотів, щоб у нього народилася дівчинка, і коли в неділю 1954 року о сьомій вечора в клініці Дельгадо в районі Мірафлорес у Лімі з'явилася на світ я, бажання його справдилось. Мені було вісім місяців, народилася я рано, тож спершу мене довелося помістити в інкубатор.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>